

ВІД РЕДАКТОРА

У грудні 2014 року Всесвітня організація охорони здоров'я заявила про катастрофічну ситуацію, що склалася в медичній сфері в Україні. «Єдина система охорони здоров'я існує тільки на папері. Людям доводиться платити за більшість медичних послуг, а також самостійно купувати ліки», — заявила керівник регіонального офісу ВООЗ в Україні Доріт Нітзан.

У 2012 році очікувана середня тривалість життя при народженні в Україні становила 66,1 року для чоловіків і 76 років для жінок, що є низьким показником не лише порівняно з середнім європейським (72,5 і 80 відповідно), але й дуже схожим на показники в Україні в 1990 році (65,7 року — для чоловіків і 75,0 року — для жінок). У поєднанні з міграцією поточний стан здоров'я спричинив розвиток демографічної кризи, у результаті якої населення скоротилося на 7 мільйонів (з 52 до 45,3 млн) протягом двох десятиліть. Україна демонструє одні з найгірших показників охорони здоров'я в Європейському регіоні, що характеризується високими показниками смертності, захворюваності та інвалідності. За показниками смертності, що в період між 1991 і 2012 роками збільшилися на 12,7 %, Україна посідає

друге місце у європейському рейтингу (у Європейському Союзі показник смертності зменшився на 6,7 %). У той же час маємо надмірну кількість лікарень (2200) і лікарняних ліжок (понад 400 тисяч) у державному секторі, що значно більше, ніж у сусідніх країнах та в ЄС у цілому.

Важливою подією останнього часу є оприлюднення проекту «Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015–2025 рр.». Цікавою ідеєю, але в межах європейської практики є намір ввести страхову медицину вже у 2015 р.

Однак залишається чимало невирішених проблем. В Україні немає єдиної політики щодо лікувального процесу. Різні лікарі призначають різні лікарські засоби при одному й тому ж захворюванні одному й тому ж пацієнту. Як у таких умовах можна планувати витрати на медицину, при тому що вартість генеричних копій одного й того ж препарату перебуває в межах 500 %? Отже, без стандартизації і калькуляції медичної допомоги не може бути й мови про страхову медицину, яка у світі отримує суттєві прибутки за рахунок економії страхових фондів шляхом жорсткого контролю за дотриманням лікарями стандартів лікування.

15 грудня 2014 року за участю експертів, юристів та представників профільних асоціацій відбулося галузеве обговорення зазначеного проекту. Зі вступним словом до учасників звернувся міністр охорони здоров'я України Олександр Квіташвілі, який очолює Координаційну раду Стратегічної дорадчої групи з питань реформування системи охорони здоров'я України. Він закликає брати активну участь в обговоренні проекту стратегії з метою створення максимально дієвого та прозорого документа, який стане дорожньою картою в реформі системи охорони на подальше десятиріччя.

Міністр наголосив, що проект стратегії передбачає не скасування реєстрації лікарських засобів, ліцензованих у країнах із жорсткими регуляторними органами (США, Швейцарія, Японія, Австралія, Канада або країни ЄС), а спрощений доступ їх на ринок України. У контексті реформування системи охорони здоров'я було окреслено такі питання: розвиток клінічних досліджень в Україні як необхідна складова реформування системи охорони здоров'я; заходи з дерегуляції фармацевтичного та медичного сектора; необхідність нової редакції Закону України «Про лікарські засоби» як невід'ємної частини процесу реформування фармацевтичного сектора.

Актуальними постають питання запровадження медичного страхування в Україні, необхідність підтримки вітчизняних виробників лікарських засобів, відображення у проекті стратегії концептуальних положень стосовно медичних виробів, розвиток державно-приватного партнерства тощо.

Безумовно, проект стратегії потребує суттєвого доопрацювання. Саме з цією метою триває його публічне обговорення, під час якого професійна спільнота може надати свої пропозиції. Проте для того, щоб здійснити всі заплановані реформи, необхідно прийняти низку законопроектів. Насамперед слід внести зміни до ст. 22 Конституції України, а потім до Податкового кодексу і закону про медицину.

Київ стане пілотним містом для проведення масштабної реформи системи охорони здоров'я. «Медична реформа стартує 1 січня 2015 року», — заявив мер Києва Віталій Кличко на спільній з Олександром Квіташвілі прес-конференції. «У Києві буде реалізований пілотний проект, у першу чергу ми хочемо дати лікарям можливість заробляти. Фінансування лікарень здійснюватиметься за кількістю і якістю наданих послуг, а не за ліжко-місце», — вказує Олександр Квіташвілі. У свою чергу, Міністерство охорони здоров'я втратить частину своїх повноважень, а саме можливість проводити закупівлі лікарських засобів.

Вітання читачам з Ісландії, визнаної кращою за різними показниками країною для життя! Це при тому, що на ісландській землі добре росте лише мох. Не забуваймо, що Ісландія — вулканічний, покритий льодом острів у крижаних водах Північної Атлантики. У теплицях, що підігріваються підземними водами, щосили ростуть овочі. А ісландські школярі згідно з державною програмою щоліта висаджують дерева, ще й отримують за це непогану винагороду.

Проте Ісландія не замерзає: водоспади продовжують скидати потоки води, вівці і низькорослі конячки примудряються знайти собі щось поїсти і під снігом, навіть вулкани і ті справно працюють у зимовий період, якщо їм не схочеться прокинутися і пограти з європейським розкладом авіаперельотів. Дні стають до непристойності короткими (щоправда, до полярної ночі справа не доходить — країна знаходиться південніше Північного полярного кола).

Ісландці дуже загартовані. Породіллю з новонародженим тримають у лікарні лише 4 години. В 1,5 року малюк зобов'язаний іти в дитячий садок і загартовувати характер, спілкуючись із собі подібними. Колективізм і почуття ліктя дуже важливі для ісландців. На пенсію тут виходять у 67 років. Ісландці не заперечують, оскільки більше люблять працювати, ніж відпочивати. Бо чим займатися довгими зимовими вечорами, які починаються відразу після полудня?

Овець в Ісландії найбільше. Ці вовняні клубки ніби розсипані по всіх полях. Хижаків на острові немає, тож тварини бродять де заманеться.

А ще в Ісландії немає армії та зброї. Була тут американська військова база, але у 2006 році уряд вирішив контракт із вояками не продовжувати. Тепер у яскравих будиночках біля аеропорту Кефаліка живуть молоді сім'ї та студенти.

Прикмета розвиненої цивілізації — відсутність кричущої реклами. У Рейк'явіку її немає, тому місто відразу занурює в інформаційну тишу та душевний комфорт. При цьому дух маленького міста тут легко уживається зі столичним лоском і космополітизмом. Ранок у столиці можна розпочинати з ритуалу годування качок, лебедів і гусей на березі озера в центрі міста. Потім прогулятися затишними вуличками, там зустріти міністра якогось відомства, який пішки йде до роботи. А згодом розпочати шлях туди, де мільйони років борються між собою вогонь, лід і каміння. Рухаючись вузькими дорогами Ісландії, вимощеними вулканічним гравієм, спочатку відчуваєш себе на Місяці, потім на Марсі, а потім потрапляєш у світ водоспадів.

Скогафосс — це найбільш відомий і популярний водоспад, чиє зображення є візитною картою і символом Ісландії. Він знаходиться на півдні країни на річці Скоуг, що бере свій початок на льодовику Ейяф'ядлайокюдль. Його класичний мальовничий вид викликає захоплення. 25 метрів завширшки і 60 метрів вільного падіння — Скогафосс завжди оточений ореолом бризок і водяного пилу, тому в сонячний день біля нього утворюється красива веселка.

Невдовзі потрапляєш у долину гейзерів. Це майданчик, де підземне життя кипить у різних ритмах. Найактивніші гейзери називаються Гейсір і Строккур. Кожні 10–15 хвилин на потіху туристам джерела викидають у повітря фонтани гарячої води.

На порозі 2015 рік, і ми розуміємо, що золота можливість для України, яку ми шукаємо, знаходиться не в зовнішній допомозі — вона в нас, у наших духовних цінностях та інтелектуальному капіталі — первісному джерелі будь-якого процвітання. Якщо була мужність розпочати зміни, отже, є мужність, щоб досягти успіху!

Прийміть сердечні вітання та найкращі побажання від редакції «Міжнародного ендокринологічного журналу»!

У новий рік ми входимо з новими сподіваннями — на добрі зміни, на краще життя для себе, для своєї родини, для своєї рідної землі. Сподіваємося, що наступаючі новорічні свята наповнять нас особливим душевним піднесенням, даруючи відчуття очікуваного оновлення, приємних несподіванок та зміцнять віру у світле і щасливе майбутнє.

Дякуємо всім вам за співпрацю і бажаємо невичерпного джерела сил та натхнення, нових можливостей та звершень, миру та добробуту, успіхів в усіх добрих починаннях.

Нехай новий рік буде щедрим на мир, добро, радість та любов!

З найкращими побажаннями в новому, 2015 році головний редактор професор Володимир Іванович ПАНЬКІВ ■

